

Gunnar Elstad:

Ta dere av hverandre!

Revidert april 2010

Noen usystematiske tanker om
den kjærligheten Gud har til oss,
og som vi skal gi videre til hverandre.

"Kjærligheten er ikke det at vi har elsket Gud,
men at han har elsket oss og sendt sin Sønn
til soning for våre synder.

Mine kjære, har Gud elsket oss slik,
da skylder også vi å elske hverandre"
(1 Joh 4,10-11)

Guds kjærlighet til oss

Dersom du helt uten å tenke deg om skulle svare på spørsmålet "Hvordan tror du Gud ser på deg?", hva ville du svare da?

Ville din første innskyttelse da være at han antakelig er skuffet over deg, sint på deg eller ønsker å irettesette deg?

Eller ville din første tanke være at han elsker deg og er glad i deg?

Fra nå av ønsker jeg at din første tanke skal være at han er glad i deg. Det var dette apostelene la vekt på når de skrev til menighetene.

"Dere er Guds utvalgte, hellige og elskede", sier Paulus til menigheten i Kolossae (Kol 3,12). "Dere som er elsket av Gud", er tiltalen han gir de kristne i Tessalonika. Og Johannes tiltaler dem han skriver til med "dere elskede" (1 Joh 2,7; 3,2; 3,21; 4,1; 4,7 og 4,11. Poenget er ikke at det er Johannes som elsker dem. Poenget er at de er elsket av Gud!)

Kanskje tiden er inne for å gi deg selv en ny identitet – at du kan si til deg selv at du er en som er "elsket av Gud".

Du kan være helt trygg: Gud er glad i deg!

Gud elsker deg! Det gjør han enten du er syk eller frisk, har det godt eller har det vondt, er ensom eller blant venner.

Han er til og med glad i deg selv om du ennå ikke er en kristen? Han elsker deg i den grad at han var villig til å la sin egen Sønn dø for deg. "For så høyt har Gud elsket verden at han gav sin Sønn, den enbårne, for at hver den som tror på ham, ikke skal gå fortapt, men ha evig liv" (Joh 3,16). Eller for å si det med Paulus i Rom 5,6 og 8: "Da vi ennå var svake, døde Kristus til fastsatt tid for ugudelige. Men Gud viser sin kjærlighet til oss ved at Kristus døde for oss mens vi ennå var syndere".

Mange sliter med å tro at noen kan være glad i dem.

Skulle noen gi signaler om at de faktisk er glad i dem, tenker de: "Det er bare noe de sier. De mener det ikke". Eller: "De kjenner meg ikke godt nok. Hadde de bare visst hvem jeg egentlig er, ville de fort slutte å være glad i meg". Noen blir til og med sinte dersom de får høre at noen er glad i dem.

En ting kan du være helt sikker på: Gud vet hvem du egentlig er. Han vet både hva som er bak fasaden, hvor store sprekker det er i grunnmuren og hva du har gjemt unna på loftet og i kjelleren. Han vet om fortiden din og nåtiden. Du klarer ikke å overraske ham.

Det er nettopp han som vet alt som deg, som sier at han er glad i deg.

Kan hende du slett ikke synes det er vanskelig å tro at Gud er glad i deg. Du tar det som verdens største selvfølgelighet. Det er liksom jobben hans å være glad i oss.

Da trenger du å korrigeres.

Det er slett ikke selvfølgelig. Det er det minst selvfølgelige av alt. Går du rundt og synes at et er en selvfølge at Den hellige og allmektige Gud er glad i deg som stadig bryter hans bud og går dine egne veier uten å spørre ham, da er det noe viktig du ikke har skjønt.

Likevel, det er det sant at Gud er glad i deg! Han har selv sagt det. Men noen selvfølgelighet er det ikke. Det er nåde!

Vi er skapt med behov for å bli elsket

Vi er skapt slik at vi trenger kjærlighet for å fungere. Kjærlighet fra Gud og mennesker er faktisk det viktigste drivstoffet i livet vårt. Har vi rimelig full tank, fungerer vi godt. Er tanken så å si tom, går det ut over hele livsutfoldelsen.

Det er nesten ingenting som er viktigere for vår fysiske og mentale sunnhet enn det at vi vet at vi er elsket og kan føle at vi er elsket. Ukjærlighet er rett og slett et helseproblem. Småbarn som ikke møter følbart kjærlighet stagnerer i veksten og kan rett og slett dø. Gamle mennesker som ikke opplever følbart kjærlighet, kan risikere også å dø før tiden. Det er vitenskapelig bevist! Mangel på kjærlighet i ett eller flere stadier av livet, er den vanligste årsaken til psykiske lidelser.

Gud hadde tenkt at vi skulle elske hverandre og gi hverandre noe godt. I stedet har syndefallet gjort at vi er spesialister på å såre, skuffe og skade hverandre. Bare se på såpeseriene på tv! Bare se på nyhetssendingene! Bare se på avisspaltene! Til og med i Guds menighet er vi dyktige til å såre hverandre.

"Gud er kjærlighet, og den som blir i kjærligheten, blir i Gud, og Gud i ham" (1 Joh 4,16). Det er virkelig ord vi trenger i vårt eget liv, i det kristne fellesskapet og i samfunnet for øvrig.

Det er nesten ingen ting barn trenger mer enn tydelige tegn på at foreldrene elsker dem – ubetinget. Det er ikke nok at foreldrene etter en skjennepreken eller oppstrammer legger til "men vi er glad i deg", eller kort og saklig sier "selvfølgelig er vi glad i deg" når barna eller tenåringene spør. Barn trenger mer. Mye mer.

Det hender at barn klatrer opp på fanget til foreldrene sine og stiller det sårbare spørsmålet "Er du glad i meg?" Det er da de trenger en god klem og ordene "Ja, gutten min / jenta mi, jeg er veldig, veldig glad i deg".

Så kan barn spørre: "Hvor glad er du i meg?"

Det spørsmålet kan være en utfordring for foreldrene. Hvordan i all verden skal en formulere seg nå? Hvordan måler en kjærlighet?

Dersom Jesu disipler hadde stilt ham det samme spørsmålet, ville de fått verdens mest fantastiske svar. "Likesom Faderen har elsket meg, har jeg elsket dere. Bli i min kjærlighet" (Joh 15,9). De behøvde ikke spørre. Jesus sa det til dem før de fikk spurt.

Jesus elsker altså deg like fullkomment som hans fullkomne Far elsker sin fullkomne Sønn! Og dette sier Jesus til ufullkomne disipler som kunne bruke store ord, krangle om hvem som var størst, sovne mens Jesus ba i Getsemane, flykte med halen mellom beina når soldatene kom for å gripe Mesteren, og til og med fornekte sin Frelser og Herre i en presset situasjon.

Jesus elsket sine ufullkomne disipler like høyt som den fullkomne Far elsket sin fullkomne Sønn!

Livet har antakelig lært oss at vi slett ikke har noen garanti for at mennesker bryr seg eller møter oss med kjærlighet. Foreldre kan være ute av stand til å gi barna sine trygg ubetinget kjærlighet, medkristne kan ha vist lite stabil og inkluderende varme, venner kan være heller ustabile. Mennesker kan skuffe oss – dypt. Vi kan gå rundt med dype savn, mange tårer og stor tomhetsfølelse.

Det er bare én kjærlighet vi kan være trygg på: Den kjærligheten Gud har til oss. Den er stabil.

Gud er glad i deg – nå! Han venter ikke til du har forandret deg eller forbedret deg. Han bryr seg om deg i dette øyeblikk!

Husker du fortellingen om sønnen som hadde satt farsarven over styr, levd i fyll og hor, havnet i grisebingen, og måtte svelge stoltheten sin og tusle hjem til far igjen? Far tar imot gutten sin uten et klandrende ord. Han står der med åpne armer og er bare så glad for at gutten kom hjem igjen (Luk 15,11ff)

Det er slik Gud er.

Guds kjærlighet og Jesu kors

Ingen steder har Gud demonstrert sin kjærlighet så sterkt som på Golgata.

Det er mange sanger som er skrevet om Guds kjærlighet. Mange av dem er veldig gode også. Men hører jeg for mange sanger om Guds kjærlighet uten at de henviser til at Jesus døde på korset for våre synder, begynner jeg å synes at de ikke er så gode likevel. Da har de ikke fått med seg det vesentligste.

Det er mange vers i Bibelen som minner oss om denne sammenheng mellom Guds kjærlighet og Jesu død på korset.

Vi har allerede sitert "det lille evangeliet" i Joh 3,16 der det står "For så har Gud elsket verden at han gav sin Sønn den enbårne, for at hver den som tror på ham, ikke skal fortapes, men ha evig liv".

I Joh 15,13 sier Jesus: "Ingen har større kjærlighet enn denne at han setter sitt liv til for sine venner".

Det er ikke så vanskelig å føle kjærlighet så lenge det ikke koster noe. Den ekte kjærligheten er villig til å ta omkostninger. Guds kjærlighet kostet ham hans enbårne Sønn. Og Gud tvang ikke sin Sønn til å lide for oss. Jesus ville det selv.

Så går vi enda en gang til det fjerde kapitlet i 1 Johannes brev: "I dette er kjærligheten, ikke at vi har elsket Gud, men at han har elsket oss og sendt sin Sønn til soning for våre synder" (1 Joh 4,10).

Taler vi om Guds kjærlighet uten å tale om korset, blir det – bokstavelig talt – en blodfattig kjærlighet.

Det er noen som har beskrevet moderne religiøsitet på denne måten: "Moderne religiøsitet kjennetegnes ved at en Gud uten vrede, lar mennesker uten synd, ved hjelp av en Kristus uten kors, komme inn i en evighet uten fortapelse" (R. Niebuhr).

Jeg tror vi trenger en sánn påminnelse. Før vi vet ordet av det, forkynner vi en Kristus uten kors.

Vi har mange problemer. Men vi har bare ett problem som er så stort at det kan føre oss inn i fortapelsen. Problemet heter "synd".

Gud er så glad i oss at det er nettopp dette problemet han vil hjelpe oss ut av. Han gjorde det ved å la sin egen Sønn ta den straffen du og jeg skulle ha hatt så vi kan bli tilgitt alle våre synder og få hjelp til å komme ut av syndens makt.

En oppdragende kjærlighet.

"Gud elsker oss akkurat som vi er", sies det ofte. Det er sant nok. Spørsmålet er bare hvilke konsekvenser en slik tanke får for deg.

Dersom du vet at du er en synder som desperat trenger tilgivelse og utfrielse, da kan du trygt si dette. Gud elsker deg – også når du ikke får det til og når du gang på gang faller. Han vil gang på gang tilgi deg. Han vil gang på gang reise deg opp. Han forlater deg ikke mens du strever med livet ditt.

Men dersom du tenker at fordi Gud tilgir deg uansett, så gjør det ikke noe om du faller da blir det galt. Gud vil hjelpe deg til å komme deg ut av det du sitter fast i, enten det er hissigheit, have-syke eller hor. Tilgivelsen gir deg ingen tillatelse til å bli i synden.

For å si det med Max Lucado: "Gud elsker deg akkurat slik som du er, men han vil ikke la deg være slik. Han vil at du skal bli mer lik Jesus" ("Bli lik Jesus", Lunde Forlag, side 13).

Ingen foreldre - ikke engang Gud - har fullkomne barn. Foreldre er glad i barna sine, i alle fall de aller fleste foreldre er det. Er de det ikke, er det noe som har gått skikkelig galt for dem.

"Kan en kvinne glemme sitt spedbarn og ikke ha ømhet for den sønnen hun fødte? Og selv om en mor kan glemme, så vil ikke jeg glemme deg" (Jes 49,15).

Men det at en er glad i barna sine, betyr ikke at rolig sitter og ser på at de ødelegger både for seg selv og andre.

Du har en far i himmelen som er glad i deg – så glad i deg at han gjør alt for at du skal bli frelst og komme til himmelen. Noen ganger må han oppdra deg og tukte deg for at det skal skje. Noen ganger gjør han det gjennom sitt ord og forkynnelsen. Noen ganger lar han andre mennesker formane deg. Noen ganger må han gripe inn i livene våre og stoppe oss mer drastisk.

Det betyr ikke at Gud har sluttet å være glad i deg og forbe-reder seg på å støte deg ut av familien. Tvert imot. "Min sønn, forakt ikke Herrens tuktt, mist ikke motet når han refser deg. For Herren tukter den han elsker, og refser hver sønn han tar seg av... Hvis dere ikke får tuktt som alle andre, er dere ikke sønner, men uekte barn" (Hebr 12,5-13).

Gud har mange ganger måttet tukte sine barn.

Ja, hans barn har til tider vært så uvillige til å lære at han til og med har måttet straffe dem. Fiender fikk overtaket over dem, de ble knekket som nasjon og ført i fangenskap.

Men ikke engang i slike situasjoner sluttet Gud å være glad i sitt folk. La oss se litt på de ordene han så inntrengende prøver å få sagt til dem han må tukte:

"Er Efraim min dyrebare sønn og mitt kjæreste barn? Så ofte jeg taler imot ham, må jeg tenke på ham med velvilje. Derfor slår mitt hjerte i medynk med ham, jeg må forbarme meg over ham, lyder ordet fra Herren" (Jer 31,20). Dette var ord til et folk som var under Guds straff. De hadde trosset Gud, og Gud hadde latt fiender innta landet deres og gjøre folket til fanger i Babylonia.

"Hvordan kan jeg oppgi deg, Efraim, og la deg fare, Israel. Hvordan oppgi deg som Adma, gjøre med deg som med Sebo'im. Hjertet vender seg i meg, all min medlidenhet våkner. Jeg vil ikke følge min brennende vrede, vil ikke legge Efraim øde igjen. For jeg er Gud, og ikke et menneske, hellig midt iblant dere; jeg kommer ikke med harme" (Hos 11,8-9).

Gud er så glad i oss at han ikke orker å se på at synden mer og mer får taket på oss og at Den onde i større og større grad blir vår herre. Han orker ikke se på at vi blir liggende etter på veien, for han vil ha oss helt fram til målet: Det evige liv.

Orde formaning i Bibelen, betyr ikke bare irettesettelse. Skal vi oversette det rett, må vi gjøre det også ved ordene "oppmunt-ring" og "trøst"

Oppsummering.

Uansett, du kan altså være helt trygg på at Gud er glad i deg. Det er ikke en selvfølge. Det er ren nåde.

Jesus viste sin kjærlighet til deg først og fremst da han døde for deg på korset. Der tok han den staffen du hadde fortjent slik at du kan bli tilgitt, utfridd og gjenfødt.

Jesus er så glad i deg at han advarer deg og tukter deg når han ser at du holder på å bli sittende fast i noe som kan føre deg bort fra ham og det evige livet du er kalt til. Han høyeste ønske er at du skal være sammen med ham i evigheten. Han vil ikke at du skal gå glipp av den.

Libet er ikke enkelt.

En russisk forfatter kom en gang med ordene "Alle har noe som gråter i sin sjel". Jeg tror han hadde rett.

Uansett hvor sterke, vellykkede og glade vi ser ut på utsiden, kan vi ha det vondt inne i oss.

Vi lever i en verden der vi stadig rammes av naturkatastrofer, kriger, sykdom og død.

En tredjedel av oss har såpass store psykiske smerter at det preger hverdagen vår. Angst og depresjon er utbredt.

Vi sliter i våre relasjoner. Forholdet til foreldre, ektefelle og barn er ofte problematisk. Forholdet til kolleger er heller ikke knirkefritt. Til og med i det kristne fellesskapet sårer vi hverandre.

Avhengighet er utbredt. Det kan være alkohol eller andre narkotiske stoffer. Noen er hekta på spill eller shopping. De siste årene har vi blitt klar over at pornografi og seksuell avhengighet plager langt flere enn vi tror.

Bibelen forteller oss at så lenge vi lever, har vi en kamp mot vår egen syndige natur, mot folk rundt oss som vil prege oss uheldig og mot vår hovedmotstander, Djevelen.

Midt i alt dette, trenger vi kjærlighet.

Så er det bare det at kjærlighet så ofte er mangelvare. Alle vil gjerne ha et. Det er bare så få som er villige til å gi det.

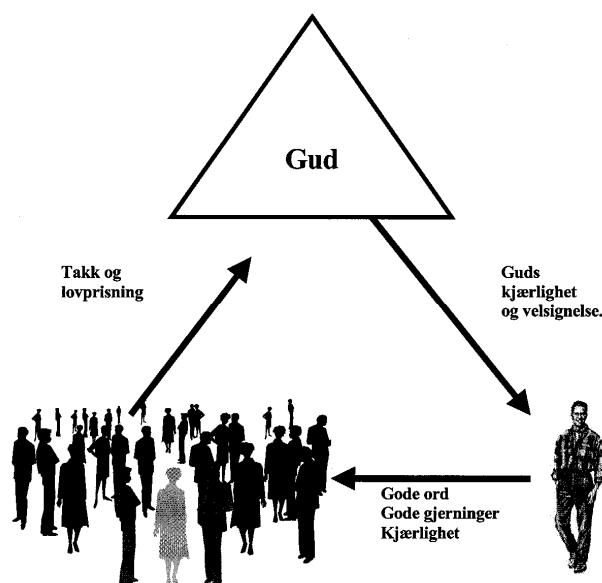
Vår kjærlighet til hverandre og til andre.

Det er først når vi har talt om Guds kjærlighet til oss, det blir meningsfylt å snakke om vår kjærlighet til hverandre.

Ut fra det Bibelen sier, er det andre helt avhengig av det første. Uten Guds kjærlighet til oss, blir det heller ingen sann kjærlighet til hverandre. Guds kjærlighet må først flyte inn i oss for at kjærligheten skal kunne flyte ut fra oss.

"Kjærligheten er ikke det at vi har elsket Gud, men at han har elsket oss og sendt sin Sønn til soning for våre synder" sier Johannes. Så fortsetter han med: "Mine kjære (egentlig: Dere som er elsket av Gud), har Gud elsket oss slik, da skylder også vi og elske hverandre... Vi elsker fordi han elsket oss først" (1 Joh 4,10-11 og 19).

Vi kan illustrere det slik:

Det første som må skje, er altså jeg får ta imot kjærlighet fra Gud. Da først blir jeg i stand til å elske Gud og elske min neste. Når min kjærlighet (som altså ikke er bare min, men kommer fra Gud) når min neste, vil min neste takke og lovprise Gud for den.

Det gamle testamente

Misforstått religiøsitet har til alle tider preget Guds folk. Slik var det også i gammeltestamentlig tid.

I åndelige forfallstider mens egoismen rådet og Guds bud systematisk ble brutt, manglet det ikke på gudstjenester og fester. En ofret og en gav tiende. Det var en imponerende religiøs aktivitet.

Gang på gang sa Gud fra til sitt folk om at det ikke var på denne måten han ønsket å bli tilbedt. Det Gud mer enn noe annet ønsket, var praktisk kjærlighet

Vi skal ta for oss noe av det profetene forkynte:

Vi starter med Jes 58,5-8

"Er dette den faste jeg vil ha: en dag da mennesket plager seg selv, henger med hodet som sivet, kler seg i botsdrakt og ligger i aske? Kaller du dette for faste, er det en dag etter Herrens vilje?

Nei, slik er den fasten jeg vil ha: at du løslater dem som med urett er lenket, sprenger båndene og åket og setter de undertrykte fri, ja, bryter hvert åk i stykker, at du deler ditt brød med dem som sulter, og lar hjemløse stakkarer komme i hus, at du sørger for klær når du ser en naken, og ikke svikter dine egne.

Da skal ditt lys bryte fram som når dagen gryr, dine sår skal snart leges og gro"

I Jes 1,15 står det like klart: "Kom ikke med gagnløse gaver" Offerrøyken har jeg avsky for. Nymåne og sabbat, lysning av stevner – jeg tåler ikke urett og høytid sammen".

Så fortsetter vi med profeten Mika (6,6-8):

"Hva skal jeg ha med når jeg trer fram for Herren og bøyer meg for Gud i det høye? Skal jeg komme til ham med brennoffer, bære fram årsgamle kalver? Bryr Herren seg om tusener av værer, titusener av oljebekker? Skal jeg ofre min førstefødte for min synd, min livsfrukt for min overtredelse?

Menneske, Herren har jo sagt deg hva godhet er, og hva han krever av deg: at du skal gjøre det som er rett, vise trofast kjærlighet og vandre ydmykt med din Gud".

Vi blir ikke så lite overrasket når vi ser at profeten Ezekiel anklager Sodoma for følgende: "Se, hovmod er synden som din søster Sodoma gjorde seg skyldig i. Hun og døtrene hennes hadde rikelig med brød og levde i ro og trygghet. Men hun sørget ikke for de ulykkelige og fattige" (Esek 16,49)

Jesu forkynnelse

Jesu forkynnelse var like praktisk

"Du skal elske Herren din Gud av hele ditt hjerte og av hele din sjel og av all din forstand. Dette er det største og første bud. Men et annet bud er like stort: Du skal elske din neste som deg selv" (Matt 22,37-39).

Kjærlighet til vår neste stilles opp som like viktig som kjærligheten til Gud.

Da Jesus var sammen med disiplene sine for siste gang, formante han dem nettopp til å gi videre til hverandre den kjærligheten han hadde gitt til dem: "Et nytt bud gir jeg dere: Dere skal elske hverandre! Som jeg har elsket dere, skal dere elske hverandre. Av dette skal alle kjenne at dere er mine disipler, om dere har kjærlighet til hverandre" (Joh 13,34-35).

Når Jesus skildrer dommens dag i Matt 25 beskriver han dem som har et rett forhold til Gud på denne måten (Matt 25,31ff):

"Så skal kongen si til dem på sin høyre side: Kom hit, dere som er velsignet av min Far... For jeg var sulten, og dere gav meg mat; jeg var tørst, og dere gav meg drikke; jeg var fremmed og dere tok imot meg....

Da skal de rettferdige svare: Herre, når så vi deg sulten og gav deg mat, eller tørst og gav deg drikke?...

Men kongen skal svare dem: Sannelig, jeg sier dere: Det dere gjorde mot en av disse mine minste brødre, gjorde dere mot meg".

Gud har alltid vært opptatt av dem som lider nød. Allerede i Det gamle testamente nevnes spesielt de fattige, syke, enkene og de farløse. Og en viktig gruppe til: Innvandrere!

Dessverre er det noen som snakker litt nedsettende om "veldedighet". Men veldedighet er viktig. Det er tragisk at vi i våre menigheter og forsamlinger er så lite opptatt av diakoni.

Gode gjerninger er noe Gud vil at vi skal gjøre mot alle mennesker. Samtidig har vi et spesielt ansvar for våre brødre og søstre i Kristus.

Det nye testamente.

Den kjærligheten vi skal ha til hverandre, er et viktig tema i Bibelen. La oss ta for oss en del sentrale bibelvers om dette:

"Et nytt bud gir jeg dere: Dere skal elske hverandre. Som jeg har elsket dere, skal dere elske hverandre. Ved dette skal alle forstå at dere er mine disipler at dere har kjærlighet til hverandre" (Joh 13,34-35).

"Og dette er mitt bud: Dere skal elske hverandre som jeg har elsket dere" (Joh 15,12).

"Ha ingen skyld til noen, annet enn det å elske hverandre! Den som elsker sin neste, har oppfylt loven" (Rom 13,8)

"Ta derfor imot hverandre, slik Kristus har tatt imot dere, til Guds ære" (Rom 15,7).

"Bær hverandre byrder og oppfyll på den måten Kristi lov" (Gal 6,2).

"Vær gode mot hverandre, vis medfølelse og tilgi hverandre, slik Gud har tilgitt dere i Kristus" (Ef 4,31).

"Og må Herren la den kjærligheten dere har til hverandre, og til alle mennesker, få vokse seg rik og stor, slik som vår kjærlighet til dere" (1 Tess 3,12)

"Om søskenkjærligheten trenger vi ikke å skrive til dere. For dere har selv lært av Gud å elske hverandre, og dere viser denne kjærligheten mot alle våre søsken i hele Makedonia. Like fullt oppfordrer vi dere, søsken, til å gjøre enda større fremskritt" (1 Tess 4,9-10).

"La ingen gjengjelde ondt med ondt, men strev alltid etter å være gode mot hverandre, ja, mot alle" (1 Tess 5,15).

"Framfor alt skal dere elske hverandre inderlig, for kjærligheten skjuler en mengde synder" (1 Pet 4,8).

"For dette er det budskap dere hørte fra begynnelsen av: Vi skal elske hverandre" (1 Joh 3,11).

"Så la oss ikke bli trette av å gjøre det gode. Når tiden er inne, skal vi høste, bare vi ikke gir opp. Så la oss gjøre godt mot alle så lenge det er tid, og mest mot dem som er våre søsken i troen" (Gal 6,9-10).

Legg merke til hvor mange ganger du har lest pronomenet "hverandre" i disse versene vi har sitert. I den kristne menigheten skal vi møte hverandre med gjensidig kjærlighet.

Men kjærligheten skal ikke bare rettes innover i menigheten. Den skal også rettes utover – til alle mennesker.

Gode gjerninger skal faktisk springe ut av selve evangeliet og vår tro på Jesus. La oss ta med et par bibelvers om dette:

"For i Kristus kommer det ikke an på om en er omskåret eller uomskåret; her gjelder bare tro, virksom i kjærlighet" (Gal 5,6).

"For Kristus gav seg selv for oss for å fri oss ut fra all urettferdighet og rense oss så vi kan være hans eget folk, som med iver gjør gode gjerninger" (Tit 2,14).

En rett gudstjeneste.

Luther sa det slik: *"Du skal vite at det å tjene Gud ikke betyr noe annet enn å tjene din neste og i kjærlighet, gjøre vel mot ham om det så gjelder barn, hustru, tjener, fiende, venn, uten forskjell hvem han enn er som trenger deg til legeme og sjel... Dette kalles gudstjeneste og gode gjerninger".*

Han sa også: *"Det finnes ikke noen større gudstjeneste enn den kristne kjærlighet som hjelper og tjener de nødlidende".*

Vi tenker ofte så annerledes om hva det er å tjene Gud. Da ser vi for oss at vi skal gjøre noe helt spesielt – kanskje gå i kloster eller ta en pilgrimsferd, tenke fromme tanker og dyrke inderlige følelser, gjøre noe iøynefallende eller påta oss lederoppgaver, arrangere fester eller gjennomføre ritualer.

Men i Guds øyne er det noe annet som er mye viktigere. Det viktigste er gode gjerninger. Det høres nesten litt kjedelig ut sammenlignet med alt det "fromme" vi kan fantasere om.

Dersom vi er glad i Jesus, da er vi glad i dem Jesus er glad i. Og Jesus er glad i mennesker. Han er glad i dem som har det vondt.

Men nå må vi understreke noe veldig viktig:

Vi skal ikke gjøre gode gjerninger for å fortjene noe fra Gud. Vi er frelst av nåde ved tro. Gjerninger er ikke noe vi skal prøve å gi Gud som betaling for frelsen og det evige livet vi har fått del i.

Gjerningene våre skal ha en annen retning. De skal ikke rettes mot ham, men mot vår neste. Det er vår neste som trenger de gode gjerningene våre, for vår neste klarer ikke seg selv. Han er avhengig av vår hjelp og støtte. Vi klarer oss heller ikke selv. Vi trenger andres hjelp og støtte. Det er nettopp når du vet at du ikke

skal gjøre noe for å fortjene noe fra Gud, du blir fri til å gjøre noe for din neste.

"Han frelste oss, ikke på grunn av våre rettferdige gjerninger, men fordi han er barmhjertig", sier Paulus. Og så fortsetter han: *"Dette er et troverdig ord, og jeg vil at du skal innprente det jeg har sagt så de som er kommet til tro på Gud blir ivrige etter å gjøre gode gjerninger"* (Tit 3,5 og 8). Det er altså når vi vet at vi utelukkende er frelst på grunn av Guds ufortjente barmhjertighet, vi blir ivrige etter å gjøre gode gjerninger.

Diakoni

For en tid siden hørte jeg om en menighet i USA der en før jul tok kontakt med ulike matvaregrossister og spurte om de hadde noe på lageret som de kunne avse til fordel for dem som var fattige. Så var menighetsmedlemmene ivrig opptatt med å pakke kasser med matvarer som ble distribuert ut til dem som trengte det til jul.

Når noen skulle ha ny bil, kunne de gi den gamle til menigheten. Menighetens bilmekanikere sørget for at den ble satt i god stand. Så ble den gitt som gave til enslige mødre som trengte den for å kunne komme seg i jobb og tjene til livets opphold.

Slikt varmer. Jeg ser for meg at Gud smiler til dem som drive med slikt.

Diakoni har kanskje ikke vært vår sterke side.

Vi lever i et land der det er vanskeligere å få øye på "de fattige", og det offentlige tar seg av både gamle og syke. Behovene blir så utydelige, og det er vanskeligere å se det ansvaret vi har.

Så har vi kanskje i vår misforståtte lutherdom vært litt redde for å snakke for mye om gode gjerninger. Vi kan til og med uttale oss litt nedsettende om det som er "bare" veldedighet.

Eller vi har hevdet at et er evangelisering og misjon som er vår oppgave, og at vi derfor har en veldig god unnskyldning for ikke å engasjere oss diakonalt. Eller diakonien har ikke fått noen verdi i seg selv, bare som et middel for å få mennesker til å lytte til evangeliet.

Derfor er det viktig å slå fast: Diakonien har en verdi i seg selv, selv om dem vi hjelper, ikke kommer til tro. Diakoni er viktig ifølge Guds ord. Gud vil at mennesker skal få den hjelpen de trenger.

I det gamle testament ser vi Guds spesielle omsorg for fattige, enker, farløse og innvandrere. Han har gitt oss ansvar for dem. I Matt 25 er Jesus opptatt av sultne, tørste, innvandrere, folk uten klær, syke og dem som sitter i fengsel.

Og om vi ikke har noe slike i vår nære familie, i nabolaget eller i menigheten, så er det mange nok av dem i verden. Det er bare å løfte blikket

Agape og den barmhjertige samaritan

Agape

Bibelen snakker om en annen form for kjærlighet. Vi kan kalle den "agape". Den er Åndens frukt og har tre kjennetegn:

Den er handling mer enn følelse. Bibelen er ikke så interessert i å fortelle hva Gud føler når han elsker oss. Den forteller hva han har gjort og gjør. "For så høyt har Gud elsket verden at han gav sin Sønn..." Og vi husker ikke den barmhjertige samaritan fordi han hadde så sterke følelser, men fordi han gav praktisk hjelp og på den måten viste en forbilledlig kjærlighet. Sier vi at vi har kjærlighet til noen, men ikke viser det i ord og gjerning, da har vi i alle fall ikke "agape".

Den retter seg mot de uverdige. "Han kom til sitt eget, men hans egne tok ikke imot ham", sier Johannes om Jesus. Men Jesus kom altså likevel. "Du plaget meg bare med dine synder og trettet meg med dine ugjerninger", sier Gud til sitt folk i Jes 43,24. Men så fortsetter han: "Jeg, ja jeg er den som utsletter dine misgjerninger for min skyld, og dine synder kommer jeg ikke mer i hu". Hvordan ville det ha gått med deg dersom Gud bare viste kjærlighet mot dem som fortjente det og var vellykket? Det er den kjærligheten Gud har vist deg, du skal gi videre.

Den er villig til å ofre seg selv. Jesus var så glad i oss at han ofret seg selv for oss. Og Bibelen sier faktisk at vi skal være villige til å gi vårt liv for hverandre. I vår tid snakkes det lite om at vi skal ofre oss. Den som ofrer seg, blir regnet for å være litt dum, for i dag skal en ikke gjøre noe uten å ha noe igjen for det. Men den bibelske kjærligheten er ikke slik.

Barmhjertighet

"Mester, hva skal jeg gjøre for å få evig liv", var det en lovkyndig som spurte.

Og svaret Jesus gir ham, er tydelig nok. Han skal elske Gud, og han skal elske sin neste. Jesus gir ham altså det vi ofte kaller "Det dobbelte kjærlighetsbud".

"Hvem er så min neste?" spør den lovkyndige.

Jesus svarer med å gi ham fortellingen om den barmhjertige samaritan.

Vi kan sikkert regne med at den lovkyndige og de som sto rundt ble rimelig provosert. Helten i Jesu beretning var nemlig en samaritan, en slags halvjøde som de "ordentlige" jødene var vant til å se ned på og møte med forakt. Samaritanene hadde ikke engang hele Bibelen (GT) slik jødene hadde.

En slik samaritan er det som finner en såret og forslått jøde på veien ned til Jeriko. Mens presten og levitten gikk forbi en av sine egne landsmenn, kom altså samaritanen forbi en som ikke var hans landsmann. Han kom til og med forbi en som representerte det folket som så ned på og foraktet samaritanens brødre og søstre. Kanskje er det litt sterkt å si at samaritanen så en av sine fiender ligge i veikanten, men det var i alle fall noe i den retningen.

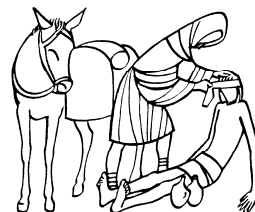
Likevel: Samaritanen gjorde det som var rett. Han viste neste-kjærlighet. Han så jøden som sin neste.

Jeg vet ikke hva slags unnskyldninger presten og levitten, jødens egne landsmenn og ledere, hadde for bare å gå forbi uten å hjelpe. I alle fall ser det ikke ut som om Jesus syntes at de hadde noen god grunn. Den foraktede samaritanen gjorde imidlertid noe av det samme som Jesus gjorde selv. Han kom for å frelse et folk som ikke var noe særlig interessert i å ta imot ham, særlig ikke de som gjaldt for å være fromme. De foraktet ham, de motarbeidet ham og de tok til slutt livet av ham. Men Jesus kom altså for å hjelpe og frelse sine fiender.

Et av de bibelske ordene for kjærlighet er agape. Det typiske for denne kjærligheten er at den ikke bare retter seg mot den som

er verdig eller har fortjent den. Den retter seg også mot den som *ikke* er elsk-verdig. Den retter seg mot den som *ikke* har fortjent det. Hadde ikke Jesus elsket deg og meg med en slik kjærlighet, ville vi ikke hatt en sjanse til å bli frelst. Og nå vil Jesus at den kjærligheten han har latt flyte inn i oss, skal få flyte videre gjennom oss og ut til andre.

Samaritanens kjærlighet er ikke bare vage og sentimentale følelser inne i ham. Kjærlighetens hans kommer ut som praktiske handlinger. Han er til og med villig til å bruke tid og anstrenge seg. Han bøyer seg ned til stakkaren som ligger der, heller olje og vin i sårene, forbinder mannen og løftet han opp på eslet sitt. Jøden fikk ri, samaritanen måtte nå gå på sine egne ben.

Da må vi enda en gang tilbake til den kjærligheten Bibelen kaller "agape". Det typiske for den er at den ikke først og fremst er følelser, men handling. Vi ser det allerede i Det lille evangeliet i Joh 3,16: "For så høyt har Gud elsket verden at han gav sin Sønn, den enbårne, for at hver den som tror på ham, ikke skal gå fortapt, men ha evig liv" (Joh 3,16). Det at Gud elsket oss, var altså noe han viste i handling: Han gav sin egen Sønn.

Hvor mye kjærlighet vi har, kan altså ikke måles på hvor sterke følelsene våre er. Det viktige er om følelsene blir omsatt i praksis – om de blir omsatt i kjærlige ord og handlinger.

Det viser seg som regel at de fleste mennesker er ganske snille, vennlige og hjelpsomme. De fleste av oss er faktisk villige til å gi en håndsrekning – vel og merke så lenge det ikke koster for meget tid, krefter eller penger. Det er når noen krever vår tid, våre krefter og våre penger, vi raskt melder oss ut. Er vi rike nok, kan vi imidlertid lett bli fristet til å gi penger bare for å slippe å gi tid og krefter.

Samaritanen ofret også sine penger. Han gav vertshuseieren penger, og lovte til og med å betale enda mer uten at han fikk noen oversikt over hvordan den endelige regningen kom til å se ut.

Agape er en kjærlighet som er villig til å ofre.

Igen er det dette som er typisk for Jesu kjærlighet til oss. Han var villig til å ofre. Han ofret enda mer enn penger. Han var villig til å gi sitt eget liv for oss. Og Johannes er ikke snauere enn at han mener at dersom Jesu kjærlighet får strømme igjennom oss, da blir også vi villige til å gi vårt liv for hverandre: "Hva kjærlighet er, har vi lært av at Jesus gav sitt liv for oss. Så skylder også vi å gi vårt liv for brødrene" (1 Joh 3,16).

Det er en fjerde ting det også er verdt å merke seg med denne samaritanen: Da han hadde gjort sin gjerning, reiste han videre uten å vente på takk fra den han hadde hjulpet.

Kjærlighet og psykisk helse

”Den mest utbredte sykdom i dag, er ikke spedalskhet eller tuberkulose, men følelsen av å være uønsket, ikke bli vist omsorg, og være forlatt av alle.”
Moder Theresa av Calcutta.

Det var ikke så lett å hankses med denne åtteåringen. Han var stor for alderen, og klarte fint å tyrannisere sine jevnaldrende. Han hadde vært i flere fosterhjem. Og det var nok dem som mente at det ikke var noe særlig håp for ham.

Så blir gutten adoptert. Det var nok dem som mente at gutten trengte en konsekvent grensesetting og noen klare meldinger. Kan hende det. Han hadde forresten fått en del av dette før.

Men den nybakte stefaren velger å prioritere annerledes. På tross av at han ellers er en meget opptatt mann, setter han av en time hver ettermiddag til å være sammen med denne åtteåringen - og ha ham på fanget! Noe slikt har gutten aldri opplevd før.

Og det skjer noe. Han roer seg ned. Han begynner å endre atferd. Det skjedde ikke over natten eller etter et par uker. Prosessen tok tid. Men det foregikk dog en prosess. Og det framsto etter hvert en ny gutt.

Vi har mange sterke og viktige behov. Ett av de sterkeste og viktigste er antakelig behovet for å bli elsket.

Allerede som nyfødte har vi det behovet. Forskere har påvist at små barn som ikke får oppleve fysisk nærhet, omsorg og varme, hemmes både i sin fysiske og psykiske utvikling. Dersom de opplever en total mangel på kjærlighet og varme, kan de faktisk dø, selv om de får mat nok og rensligheten er upåklagelig.

Og noe av det samme kan vi se på aldershjemmet. Da amerikanske forskere for noen år siden tok for seg den ene fløyen på et aldershjem og begynte å arbeide for at beboerne skulle føle at noen brydde seg, følte de gamle forøket velvære. Men ikke nok med det. Statistikken viste at de fikk en høyere levealder!

Og mens vi er på vei fra spedbarnstadiet til aldershjemmet har vi det samme behovet. En liste over kriterier for god psykisk helse har som første punkt “Du har noen du er glad i, og du vet at noen er glad i deg”.

Med andre ord: Det går på helsa løs når vi ikke opplever kjærlighet.

Hva slags svar får du dersom du stiller en 20-åring spørsmålet: “Dersom du skulle nevne en person som du vet er virkelig glad i deg, hvem ville du nevne da?”

Skremmende ofte blir dette spørsmålet først besvart med vondtaushet, og deretter med “Jeg vet ikke”.

Hadde vi spurt foreldrene om de var glad i sin sønn og sin datter, ville de sikkert ha svart sterkt bekreftende, og de ville ha nektet å tro at barnet deres ikke visste det.

Men barn vet ofte ikke det. Kanskje foreldrene sender på en annen bølgelengde enn den barna lytter til? Kanskje de har hatt så meget å stri med selv at de ikke har følt at de har så meget å sende til barna?

Tenåringen og tjueåringen har i alle fall ofte et tomrom inne i seg.

Det er ikke så lett å innrømme at det er kjærlighet vi savner og trenger. Det føles så barnslig å ha et slikt behov. Vi blir sårbare. Det føles ydmykende.

Så i stedet for å innrømme behovet direkte, prøver vi å få det dekket indirekte.

Ofte prøver vi å gjøre oss fortjent til andres kjærlighet, interesse og oppmerksomhet. Tanken er at dersom vi bare er flinke nok, fromme nok, selvpoffrende nok, så må det da være noen

som setter pris på oss. Når vi ikke klarer å være flinke, fromme eller selvpoffrende, blir vi redde for å bli avvist.

Eller vi kan døyve behovet for kjærlighet ved å hengi oss til nytelse. Vi må stadig putte noe i munnen, hengi oss til luksus, ruse oss. Eller vi tror at sex løser problemet, og ser ikke at sex og kjærlighet noen ganger er to helt forskjellige ting. Pengeforbruket blir stort.

Penger gir forresten også makt. Kanskje er det det vi tror, at vi må ha makt og innflytelse for at noen skal være glad i oss? Da samler vi på tillitsverv og trakter etter forfremmelse.

Dessuten kan vi jobbe med fasaden. Selv om vi ikke sier det, tenker vi “Fortell meg hvordan du vil ha meg, så skal jeg prøve å bli slik. Da må du bli glad i meg”. Så skaffer vi oss de moteriktige klærne, den moteriktige hårfasongen, den moteriktige humoren og de moteriktige meningene.

Eller kanskje prøver vi å få noen til å synes synd på oss og ha medlidenhet med oss? Eller prøver vi å bestikke noen og kjøpe oss venner?

I alle fall: Vi kjemper intenst for å oppnå kjærlighet.

Eller kanskje vi har gitt opp. “Jeg er ikke dyktig nok. Jeg har ikke det rette utseendet. Kroppen min er ikke bra nok. Jeg er ikke spennende nok. Jeg er ikke morsom nok. Ingen kan være glad i meg slik jeg er”.

Neste, og kanskje siste, skritt er å gi opp konkurransen og overgi seg til ensomheten.

Sunn og usunn kjærlighet:

Det er noen som har sagt at det finnes tre ulike typer kjærlighet. De har følgende navn:

- **Jeg elsker deg hvis...** (...du er snill, dyktig, from, enig med meg, kristen, etc.). Denne kjærligheten varmer ikke. Tvert imot, den skaper utrygghet. En blir mer og mer redd for ikke å holde mål
- **Jeg elsker deg fordi...** (...du er snill, dyktig, from etc.). Denne kjærligheten skalper også mer usikkerhet enn varme. Det føles som om det bare er bestemte sider av oss som er elsket, ikke hele oss. Hva skjer da når andre sider av oss kommer fram?
- **Jeg elsker deg - uansett.** Ubetinget kjærlighet er det eneste som gjør oss trygge. Den er denne kjærligheten Gud møter oss med. Dette er “agape”.

Full tank eller tom?

Det er som om vi har en kjærlighetstank inne i oss.

Har vi mottatt så meget kjærlighet at tanken er rimelig full, har vi det bra og selvbildet vårt har blitt rimelig trygt.

Har vi mottatt så lite kjærlighet at tanken på langt nær er full, eller nesten tom, har vi det ikke bra og selvfølelsen har blitt lav. Da trenger vi påfyll!

Verst er det om noen har fylt “søppel” på tanken i form av ukjærlighet, avvising, mobbing, harde ord, misbruk, ol. Da har vi det ordentlig vondt, og trenger både å få tømme ut søpla og få påfyll av kjærlighet!

Får vi ikke nok kjærlighet, går det ut over vårt personlige velvære og vår fysiske (!) og psykiske helse. Mangel på kjærlighet kan faktisk gå ut over vårt fysiske velvære og gå på helsa løs - så viktig er kjærligheten.

Får vi derimot tilstrekkelig kjærlighet, forbedres både vår fysiske og psykiske helse.

La oss be om at vi får bidra til at det kristne fellesskapet blir et sted der vi hjelper hverandre til å fylle den kjærlighetstanken vi har inne i oss.

Praktisk kjærlighet

Sunn realisme

Jeg må slutte å forvente at andre skal kunne dekke alle mine behov. Jeg må heller ikke tro at jeg skal kunne dekke alle behovene hos et enkeltmenneske eller en gruppe. Jeg må regne med begrensninger både når det gjelder å motta og å gi.

Det fortelles om en lærer som ble oppsøkt av en mor som mente at han burde "se" hennes sønn litt mer.

Moren fikk et saklig og tankevekkende svar: "Jeg har 30 elever i denne klassen", sa læreren. "Det betyr at jeg ikke kan se din sønn i mer enn ett og et halvt minutt i hver time".

Vi går ofte rundt med store følelsesmessige behov. Vi kan ha en fortid som plager oss. Vi kan ha en vanskelig familiesituasjon. Vi kan ha økonomiske problemer. Vi kan være syke eller handikappede. Eller vi opplever bare hverdagens stress og mas og føler at den krever flere krefter enn vi har.

Og så går vi rundt og er sinte og skuffede over at ektefellen vår, familien vår, vennene våre, eller fellesskapet vi er med i ikke kommer ilende til og dekker alle våre udekkede behov. I stedet for å være takknemlige for det noen faktisk gjør, er vi bare opptatt av det de ikke har gjort. Så blir vi sinte og skuffede.

Sinnet og skuffelsen kan ofte føre til bitterhet. Vi klager og syter så de som omgir oss bare føler at de kommer enda mer til kort og får lyst til å trekke seg unna.

Lær deg like godt først som sist: Det er ingen som kan gi deg alt du trenger. Men noen kan sikkert gi deg noe av det du trenger.

Vi har heller ingen sjanse til å dekke alle behovene hos andre

Du har ingen sjanse til å dekke alle behovene hos en som er sliten, syk, deprimert, er i en vanskelig situasjon, eller hva det nå måtte være som står på.

Ett enkelt menneske har ofte langt flere behov enn du har noen mulighet for å dekke.

Omgås du flere mennesker, har du enda mindre sjanse til å dekke deres behov.

Og når du virkelig begynner å se nøden og elendigheten i verden omkring deg, kan du lett bli motløs.

Lær deg like godt først som sist: Di kan ikke gi en annen person alt det han eller hun trenger, men du kan gi noe. Du kan ikke være alt for alle, men du kan være noe for noen.

Du trenger ikke be Gud om tilgivelse for at du ikke kan være alt for alle. Han har aldri forventet det av deg. Men han forventer at du er noe for noen! Og han vil gjerne hjelpe deg til å være noe for noen.

Noen ganger er det viktig at vi tar et skikkelig tak for å hjelpe noen ut av en akutt krisesituasjon. Legger vi alle krefter til, kan vi få utrettet ganske meget. Noen ganger er det riktig å gi alt.

Men noen smerter og problemer går ikke fort over. Da er det viktig at vi kan holde ut lenge. Prøver vi da å gi for meget med en gang, kan vi være utslitt etter bare fjorten dager. Dersom vi i stedet i en time annenhver uke, kan vi gi støtte gjennom flere år. I første omgang kan det virke ukjærlig å porsjonere ut hjelp på denne måten. I neste omgang er det det mest kjærlige vi kan gjøre. For å ta et eksempel: Den syke som sliter ut alle sine hjelpere, vil etter hvert bli ganske ensom og helt overlat til seg selv.

Så kan vi aldri overta andres byrder. Vi kan i høyden gi dem litt hjelp til å bære. Så kan vi være hos dem så de ikke føler at de er helt alene med byrdene, og vi kan av og til gi dem en hånd å holde i eller en skulder å gråte på. Ingen av oss kan bære en annens sorg, en annens sykdom eller en annens smertefulle fortid.

All god hjelp sikter mot å hjelpe andre til å hjelpe seg selv. En som bor ved kysten, har egentlig mer bruk for en fiskestang enn en fisk. Vår omsorg og kjærlighet må aldri få lov til å passivisere andre.

Som mennesker har vi alle begrensninger.

Det er bare Gud som er ubegrenset.

Den menneskelige kjærligheten er viktig nok. Den er faktisk veldig viktig.

Men det er Gud som er den eneste kilden til sann og fullkommen kjærlighet. Lærer vi den kjærligheten å kjenne, tåler vi mye bedre at den menneskelige kjærligheten svikter.

De små, viktige tingene

Før vi sender ut kjærlighet til noen, må vi finne ut hvilken bølgelengde de tar imot på - ellers merker ikke vår neste at vi prøver å gi noe til ham eller henne. Det er avsenderen av kjærligheten som er ansvarlig for å finne ut hvilken "bølgelengde" mottakeren tar imot på - ikke omvendt!

Det hjelper for eksempel dårlig at foreldre vet og føler at de er glad i barna sine, så lenge barna ikke merker det.

Det er ingen som blir hjulpet av at vi går rundt med mange varme følelser inne i oss. Kjærligheten må flyte ut fra oss på en eller flere måter før den gjør noen nytte.

Det er faktisk noen som både har tenkt og forsket på hva som må til for at et menneske skal merke og oppleve at det er elsket.

Skal vi gi kjærlighet slik at noen merker at det er det vi gir, må vi gi

1. Tid og nærhet. Ingen blir varmet av vår kjærlighet dersom vi ikke gir dem tid. Ingen blir varmet dersom de ikke opplever at vi er hos dem både fysisk og psykisk. Det å oppleve at noen vil være sammen med meg, er kanskje noe av det sterkeste jeg kan oppleve når det gjelder å ta imot kjærlighet.

Fysisk nærhet er faktisk også viktig. Vi trenger en klapp på skulderen. Vi trenger en god klem av og til.

Det må bare ikke seksualiseres eller bli klissete og klamt.

2. Gode ord. Gode ord gir oss energi. Kritikk og negative kommentarer tærer på kreftene.

De dårlige ordene tærer faktisk så mye på kreftene at har du kommet med én negativ bemerkning til et medmenneske, trengs det minst ti positive utsagn for å gjenopprette likevekten. Sårer du ektefellen din, er ikke alt gjenopprettet bare ved å si unnskyld. Dersom du aldri har sagt noe positivt til en person i det kristne fellesskapet og det første du sier er noe negativt, skaper du et skikkelig sår.

Etter syndefallet har du og jeg naturtalent når det gjelder å såre andre. Derfor er det desto viktigere at vi ber Gud om hjelp til å se det positive i hverandre og gjøre andre oppmerksom på at vi ser det.

Det fortelles fra en ekteparveiledning av veilederen spør en av ektefellene: "Er du glad i ektefellen din?", "Ja", svarer den som ble spurt, "Jeg er veldig glad i henne". "Det har ikke du sagt noe om på femten år", utbryter den kona. "Men, kjære", sier han. "Jeg trodde da du visste det":

Vel, hun visste det altså ikke. Vet dere hvor mange barn som aldri har hørt foreldrene si med ord at de er glad i dem? Vet dere hvor mange barn som lengter inderlig etter å få høre det?

Vet dere hvor mange i et kristent fellesskap som neste aldri har fått gode ord fra sine brødre og søstere, men desto mer kritikk? Jeg kan forsikre dere. Det er en god del.

Bibelen understreker betydningen av gode ord. "La alt dere sier, være vennlig" (Kol 4,6).

3. Gode gjerninger. Gode gjerninger varmer. Det er nemlig slik at ingen av oss er skapt slik at vi klarer oss selv og aldri trenger en håndsrekning. På mange områder trenger vi en håndsrekning.

Noe av det som gjorde de første kristne troverdige, var at de drev diakoni. En forsamling som ikke driver diakoni, har langt vanskeligere for å bli troverdig. Jeg tror for eksempel at dere som har engasjert dere på Nærmiljøsentret vårt på Sagene har vært med på å formidle veldig god varme til mange mennesker.

Mange ganger skal det ikke så mye til. Bare det at vi merker at noen hjelper oss med ting vi ikke får til helt alene, varmer utrolig.

Så er det viktig at vi ikke gjør gode gjerninger for å dekke vårt eget behov for å vise fromhet, men for å møte behovet hos den som hjelper. "Hvorfor gav mor oss et dyrt kaffeservice til jul", sukket den unge nygifte, "det vi virkelig hadde trengt var nye vinterdekk".

4. Oppmerksomhet. For at vi skal føle oss elsket, må vi oppleve at det er noen som ser oss og hører oss. De må se og høre oss på en slik måte at vi ikke føler at vi blir satt i bås eller bare blir regnet med i en kategori.

Av og til når jeg har gjestet bibelgrupper, i bibelgrupper har jeg av og til bedt folk om å komme med eksempler på at de har blitt møtt med en kjærlighet som de har følt god. I grunnen blir jeg like overrasket hver gang over det folk forteller. Det som nevnes er nemlig små, hverdagslige ting. Ingen ser ut til å ha møtt verken en Frans av Assisi eller en Florence Nightingale.

De har derimot møtt helt vanlige mennesker som kom med vennlige ord eller handlinger. "Første gang jeg kom på møtet, var det en som kom og satte seg ved siden av meg og snakket med meg". "Hun kom og spurte om jeg hadde lyst til å bli med på blåbærtur". "Da jeg var syk en dag, kom naboen inn med middag til meg". "De kom og spurte om jeg ville være med på nachspiel etter ungdomsmøtet".

I boken "Kjærlighetens fem språk" utgitt av Lunde Forlag, har Gary Chapman skrevet om fem kjærlighetsspråk som er viktig i et ekteskap: Anerkjennende ord, tid, tjenester, gaver og fysisk nærhet. Alle språkene er viktige. Men når ektefellen din skal ta imot, er antakelig ett eller to av dem viktigere enn de andre. For deg er det sannsynligvis også ett eller to språk som er viktigere når du skal ta imot.

Andre forfattere har også prøvd å si noe om viktige kjærlighetsspråk. Den gamle klassikeren "Er du glad i meg?" av dr Ross Campbell (Prokla-Media 1977) understreker at barn trenger ubetinget kjærlighet, øyekontakt, fysisk kontakt og konsentrert oppmerksomhet

Kan vi lære å elske hverandre?

Gud er kjærlighetens kilde, og kjærligheten er Ånden frukt.

Blir det ikke da helt galt å gi praktisk råd om hvordan kjærligheten skal fungere? Burde ikke kjærligheten komme helt av seg selv når vi har lært Den Treenige Gud å kjenne?

Det er nok noen som vil hevde dette og mene at det er skikkelig uåndelig å gi praktiske råd. Noen opplever det som ren og skjær loviskhet.

Jeg tror ikke disse har rett.

Dersom du leser alle bibelversene som er sitert i dette heftet, vil du nettopp se hvor mange vers som samtidig som de framhever Gud som kjærlighetens kilde, oppfordrer oss til å vokse i praktisk kjærlighet.

Disposisjonen i mange av Paulus brev viser oss det samme. Først forkynner han evangeliet om frelse av bare nåde. Så går han over til en formaningsdel der han underviser om hvordan det nye livet skal leves ut i praksis. Han regner altså ikke med at alt kommer av seg selv.

Det er vel heller det at du og jeg ikke liker gode råd, men helst vil leve slik vi selv vil. Vi gir mer enn gjerne gode råd til andre, men det er ikke mange gode råd vi selv tar imot og følger.

Vi har lett for å synes at andre mennesker burde forandre på både det ene og det andre i livet sitt. Men selv "er vi nå engang sånn (takke og pris)", og det må vi bare akseptere. Det er faktisk

mye lettere å innrømme at vi er "store syndere" enn å innrømme at det er noe vi kan forandre i livet vårt.

Da har vi en lekse å lære: Vi vil aldri makte å forandre andre mennesker. Det eneste menneske i verden vi har sjanse til å forandre, er oss selv. Først når vi selv forandrer oss, øker sjansen for at andre også vil forandre seg.

Kanskje vi kan si det slik:

Etter syndefallet har vi mennesker naturtalent til å møte hverandre med likegyldighet, behandle hverandre ukjærlig, jekke hverandre ned, og såre og skade hverandre. Det skjer i familien, i venneflokkene, i kollegafellesskapet og – til og med – i menigheten.

Derfor trenger vi å lære noe nytt, nemlig å bry oss om hverandre, møte hverandre med varme og kjærlighet, løfte hverandre opp, lege sår og lindre skade. Med andre ord: Vi trenger å lære å elske hverandre.

Hva kan vi gjøre?

Vi kan aller først begynne å be om at Gud gir oss kjærlighet til dem vi liker og er sammen med ofte, dem vi ikke liker og helst ikke vil ha for nært oss, og dem vi opplever som så krevende at vi blir slitne av å tenke på dem. Da tar vi i alle fall på alvor at det er Gud som er kilden.

Kanskje må vi starte enda lenger tilbake - med å be om at Gud gjør oss villige til å be om kjærlighet? Det kan nemlig være mennesker vi har et så negativt forhold til at vi til og med gjør motstand mot å be Gud om å gjøre oss glad i dem..

Vi kan minne oss selv om at kjærlighet ikke først og fremst er følelser, men handlinger og ord. Dersom vi gjør kjærlige handlinger og sier kjærlige ord, vil antakelig de kjærlige følelsene komme etter hvert.

Det ligger til min selvpoptatte natur at jeg er mest opptatt av hva jeg selv ønsker å gi. I stedet trenger jeg hjelp til å bli mer opptatt av hva andre trenger å få. Jeg møtte en gang et ektepar som nesten sørget over et kaffeservice til 12 personer mor hadde gitt dem i julegave. De så ikke for seg at de kom til å bruke det så mange gangene. Derimot hadde de et kjempebehov for nye vinterdekk, men mor syntes ikke det var noe en kunne gi bort til jul. En hundrelapp eller to varmer lite dersom de blir gitt til et barn som erstatning for tid og nærhet. Det at mor baker en kake når 20-åringen kommer hjem, varmer nok, men ikke like mye som det at mor har tid til å sette seg ned og prate om viktige personlige ting. Den syke makter ikke å ta imot alle de gode og fromme tankene du har lyst til å dele, men det er viktig at du har tid til å være der.

Vi trenger forbilder. Dersom jeg aldri har opplevd at andre har formidlet god ord og gode gjerninger, er det ikke så merkelig at jeg føler meg hjelpeløs. Kommer jeg fra en familie der aggresjonen har fått løpe fritt, og jeg har tilhørt et miljø der en systematisk jekker hverandre ned, har jeg ikke lært mye om hva som bygger opp. Da må jeg lære av andre og skaffe meg gode forbilder. Det går an å lære noe om å behandle ektefellen annerledes. Det går an å lære noe nytt om forholdet til barna. Det går an å lære noe om å bygge et kristent fellesskap. Vi kan lære av dem som har bedre erfaring enn oss.

Se opp for en forgiftet tankegang. Begynner du å dvele ved negative tanker om din ektefelle, din familie, dine kolleger, det kristne fellesskapet eller dine medmennsker generelt, jo flere negative ting vil du finne, og jo flere bekreftelser får du på at du har rett. Til slutt er det nesten ingen du ikke finner betydelige feil ved. Bestemmer du deg derimot for å dvele ved de positive tingene (og de er der!) vil du oppleve akkurat det motsatte: Du finner flere og flere positive ting, og får flere og flere bekreftelser på at dine medmennsker er likendes folk det ikke er så vanskelig å være glad i. Vi må rett og slett lære å ta alt i beste mening. Har vi lite trening, er dette en vanskelig lekse å lære.

Hva hindrer oss i å gi kjærlighet?

Viktige hindringer kan være.

Vi mangler gode forbilder. Også det å gi kjærlighet er noe som må læres. Dersom vi ikke har hatt gode rollemodeller, har vi et vesentlig handikap når vi selv skal gi.

Vi føler oss så tomme at vi ikke orker å gi noe til andre. Har det ikke rent noe kjærlighet inn i meg, vil det heller ikke renne noe ut av meg.

Et lavt selvbilde kan få oss til å tro at vi ikke har noe å gi til andre, eller at det vi kan gi, vil de ikke sette pris på.

Vi er redde for å bli avvist. Det er fryktelig vondt å ville gi kjærlighet til noen og så avviser de oss. Lar vi være å gi, vil vi i alle fall ikke få oppleve den smerten

Vi engasjerer oss ikke i andre fordi vi er redde for å bli bundet.

Eros

Det er en type kjærlighet vi ofte kaller "eros". Denne kjærligheten er ikke bare knyttet til det seksuelle. Den retter seg generelt mot det vakre, gode og det som det føles verdt å elske. Når det gjelder våre medmennesker, forteller psykologien oss at denne kjærligheten kan beskrives slik:

- Vi vil helst være sammen med mennesker som mener det samme som oss. De er så fornuftige. De som ikke er enige med oss, markerer vi avstand til. Og denne trangten er så sterk at til og med hvite amerikanere med rasefordommer foretrekker å være sammen med fargede som er enig med dem framfor å være sammen med hvite som er uenige.
- Vi liker dem som tilfredsstiller våre behov. Har vi behov for å bli sett opp til, leter vi etter folk som er villig til å se opp til oss. Har vi behov for trygghet, leter vi etter et fellesskap med en sterk leder. Har vi behov for å sparke fotball, leter vi etter noen som vi kan spille sammen med. Og trives vi best med å drikke kaffe og prate, finner vi et miljø der det brukes mye tid til det. Som regel er vi mer opptatt av å få dekket våre egne behov enn vi er av å dekke andres. Og når våre behov ikke lenger dekkes, da skifter vi miljø. Hva slags offisiell begrunnelse vi gir for å skifte miljø, er en annen sak.
- På tross av at vi neppe vil innrømme det, liker vi best folk som er fysisk attraktive. Det betyr ikke at de skal være smellvakre, for da kan vi komme i skyggen av dem. Men de skal være omtrent like attraktive som vi selv synes at vi er. Det er mye lettere å inkludere folk som ser "pene" og "kjekke" ut enn det er å inkludere folk som har utseendet imot seg. Folk som virker intelligente og vellykkede (og det vil i denne sammenheng ikke si det samme som at de har lang utdannelse eller en høy stilling), vil vi også ofte foretrekke. Som sagt: Vi vil nødig innrømme at det er slik. Men utallige forsøk viser at det er nettopp slik det er. Vi "skuer hunden på hårene", og gjør oss ofte opp en mening om folk bare etter å ha møtt dem en gang.
- Vi liker som regel dem som liker oss. De har så god smak. Har noen sagt noe hyggelig til oss, rost oss eller vist at de setter pris på oss, gir vi dem gjerne vårt vennskap.
- Så liker vi dem vi treffer ofte. Det er grunnen til at vennskap har så lett for å gå i stykker når en ikke tar tid til å møtes.
- Vi liker dem det følger prestisje ved å være sammen med.

Slik er altså den menneskelige kjærligheten. Av naturen ønsker vi ikke å være sammen med hvem som helst. Og denne naturen tar vi uten tvil med i det kristne fellesskapet. Og får ikke Gud gjort noe med oss og gitt oss en annen form for kjærlighet, blir det neppe noe "kristent" fellesskap. For i et kristent fellesskap vil det som regel være folk vi er uenig med, folk som ikke dekker så mange av våre behov, folk som ikke er attraktive, til og med folk som har bry med å like oss - hvor utrolig det siste enn måtte høres. Og er vi for mye styrt av våre menneskelige tilbøyeligheter, vil både vi og fellesskapet få det vanskelig.

Med andre ord: Eros har sine klare begrensninger. Dersom kjærligheten vår ikke er noe annet enn "eros", har vi ennå ikke engang begynt på helliggjørelsen. Vi trenger en annen form for kjærlighet.

Åndelig omsorg

I etablerte kristne miljøer, kan vi se ganske vellykkede ut. Det ser ut som om vi har kontroll på livet, at vi praktisk talt er problemfrie, og at vi har det "bare bra".

Men dersom vi virkelig lever i en verden preget av syndefallet, og dersom både vi selv og de vi er sammen med er syndere, da er det vanskelig å begripe at vi kan ha det "bare bra".

At vi kan ha det "ufortjent bra", kan nok hende. Men "bare bra"? Ikke tale om.

Du og jeg lider av en sykdom som heter synd. Den preger både tankene, ordene og handlingene våre. Vi trenger hjelp til å holde den i sjakk. Så lever vi i en verden der vi stadig blir sviktet, såret eller angrepet, i alle fall dersom vi vil følge Guds bud.

"Den smale vei går midt på den brede, men den går i motsatt retning", var det en som sa. Det er slitsomt å gå imot strømmen. Det kan være veldig slitsomt.

Jeg liker å sammenligne det kristne fellesskapet med en sykestue eller et sykehus – gjerne et feltsykehus.

Et feltsykehus skal behandle soldater som er såret i kamp. Der skal de få nytt mot og bli satt i stand til å kjempe videre.

Syk!? Jeg!?

La meg få lov til å fantasere litt fritt ut fra Jesu ord: "Det er ikke de friske som trenger til lege, men de syke... Jeg er ikke kommet for å kalle rettferdige, men syndere" (Matt 9,12-13).

Den dagen vi kommer til Jesus, får vi høre en god og en dårlig nyhet.

Den dårlige nyheten er at vi er alvorlig syke. Sykdommen heter synd. Den er garantert dødelig. Den preger hele tiden vårt forhold både til Gud, vår neste, oss selv og skaperverket. Og den påvirker både våre tanker, ord og gjerninger.

Den gode nyheten er at Jesus forteller oss at nå har vi kommet til den eneste legen som kan behandle denne sykdommen. Vi vil hele tiden være avhengig av regelmessige legebesøk og daglige medisiner. Vi kan fortsatt komme til å ha noen dårlige dager. Men den dagen han skaper en ny himmel og en ny jord, vil vi være helt helbredet, friskere enn vi noen sinne har vært. Inntil dette skjer, er vi altså syke, alvorlig syke.

Men så sier legen, til vår store overraskelse. "Du er ikke den eneste pasienten på dette sykehuset som kalles 'menigheten'. Det er mange her. Nå, allerede mens du er syk, skal du få lov til å være med å ha omsorg for de andre pasientene. Du er herved ansatt som min medarbeider. Det betyr ikke at du er frisk. Men du er ansatt. De andre trenger deg, og du trenger de andre.

Dessuten er verden full av andre syke mennesker som verken vet at de er syke eller vet hvor de kan finne den legen de trenger. Jeg vil så gjerne at du skal gå til dem, fortelle dem at de trenger hjelp, og at det fortsatt er plass til flere her på sykehuset mitt - eller menigheten, om du vil.

Og en ting til: Når jeg behandler deg, vil jeg bruke noen av dine medpasienter. Det er ikke bare de som trenger deg, men du trenger også dem. Ikke la stoltheten din hindre deg i å slippe dem til. Du trenger dem mer enn du aner".

Om å snakke sammen.

Hvordan kan vi snakke sammen slik at vi hjelper hverandre til å vandre med Jesus livet ut og ikke bli liggende etter på veien?

Dersom vi skal klare det, trenger vi trygghet. Her er et par samtaleemner som kan bidra til å bygge opp tryggheten. Avtal at dere etter tur sier noe om følgende personlige tema:

- 1) "Hvordan ble jeg en kristen?" eller "Hva er det som særlig har vært med på å bevare meg i troen til i dag?"

- 2) "Hva betyr egentlig Jesus for meg i hverdagen? Hva setter jeg mest pris på når det gjelder det å leve som kristen?"
- 3) "Hva er det jeg leser i Bibelen for tiden. Er det noe bibelvers jeg særlig har festet meg ved i det siste?"
- 4) "Kan jeg nevne en glede og en sorg jeg opplever for tiden? Det behøver ikke nødvendigvis være en stor glede eller min største sorg. Men er det noe fellesskapet kan være med å takke og be for?"
- 5) "Hva slags kristen tjeneste er det jeg engasjerer meg i for tiden. Hva vil jeg at fellesskapet skal be for når det gjelder tjenesten jeg står i?"

Nå har en noe å snakke om på mange møter framover. Til å begynne med føles det nok litt fremmed. Men etter en stund ser en at det er rikt og en stor hjelp i kristenlivet. Og til mange kristnes store overraskelse får også nye kristne noe ut av slike samtaler. Og enda mer overraskende: Skulle det være en ikke-kristen til stede, vil også hun eller han lytte oppmerksomt, vel og merke om samtalen blir ført på vanlig norsk og ikke på "fromsk".

Hverandre

De siste årene har flere og flere rettet oppmerksomheten mot det lille ordet "hverandre".

"Bær hverandres byrder", formaner Paulus (Gal 6,2). Det betyr at det ikke bare er jeg som skal være sterk og bære andres byrder, men at jeg også må være villig til å innrømme at jeg er så svak at jeg trenger hjelp av andre til å bære.

"Strekk dere langt så dere bærer over med hverandre og tilgir hverandre, hvis den ene har noe å bebreide den andre. Som Herren har tilgitt dere, skal dere tilgi hverandre" (Kol 3,12-13).

"Og la oss gi akt på hverandre, så vi oppgløder hverandre til kjærlighet og gode gjerninger" sier forfatteren av Hebreerbrevet (Hebr 10,24).

Vi skal også hjelpe hverandre til å seire over det som vil hindre oss i å nå fram til målet Gud har satt for oss. "Dere skal oppmuntre hverandre hver dag, så lenge det heter 'i dag' for at ingen av dere skal la seg bedra av synden og bli forherdet" (Hebr 3,13).

Tjenesten vi har skal også være en tjeneste for vår neste. "Tjen hverandre, hver med den nådegave han har fått", sier Peter (1 Pet 4,10).

Ingen er så svake at de ikke kan støtte en annen. Ingen er så sterke at de ikke trenger å ta imot støtte fra en annen.

Å være ett

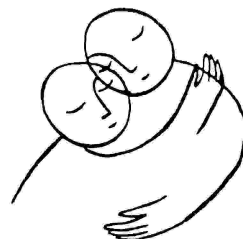
En menighet er ikke bare en forsamlingssal der en kommer inn, setter seg for å høre og ta imot, og deretter går ut igjen som de samme enkeltmenneskene som dem som kom inn. Menigheten skal være mye mer en dette. Menigheten er et sted der individualistiske enkeltmennesker skal lære å stå i et varig og forpliktende forhold til hverandre.

Det er ikke fort lært. Noen av oss gjør til og med betydelig motstand mot å lære det.

I en av de siste bønnene Jesus bad før han ble korsfestet, bad han: "Jeg ber ikke bare for dem (disiplene), men også for dem som ved deres ord kommer til tro på meg. Jeg ber om at de alle må være ett, likesom du, Far, er i meg og jeg i deg" (Joh 17,20f). Gamle og nye disipler trenger hverandre.

Det Paulus ønsker og ber om for menigheten i Kolossae, er at de skal "få nytt mot, bli knyttet sammen i kjærlighet og nå fram til hele rikdommen av overbevisning og innsikt så de kan fatte Guds hemmelighet, som er Kristus" (Kol 2,2).

Tenk om dette kunne skje med oss også!

Elsk dine fiender

"Dere har hørt det er sagt: 'Du skal elske din neste og hate din fiende'. Men jeg sier dere: 'Elsk deres fiender, velsign dem som forbanner dere, gjør godt mot dem som hater dere, og be for dem som krenker dere og forfølger dere. Slik kan dere være barn av deres Far i himmelen. For han lar sin sol gå opp over onde og gode og lar det regne over rettferdige og urettferdige. Om dere elsker dem som elsker dere, er det noe å rose dere for? Gjør ikke tollerne det samme? Og om dere hilser vennlig på deres egne, er det noe storartet? Gjør ikke hedningene det samme? Vær da fullkomne slik deres himmelske Far er fullkommen'". (Matt 543-48)

La oss like godt innrømme det: Vi liker ikke denne teksten. Gud kan da umulig kreve dette av oss?

Eller kan han det?

Eller kan vi avsvkke den en smule ved å hevde at den kommer med et umulig krav til oss bare for å vise oss at vi trenger evangeliet, og at vi heller ikke kan regne med at vi noen gang klarer å leve opp til den.

Men teksten lar seg vanskelig avsvkke. Det lar seg rett og slett ikke bortforklare at den forteller oss hvordan vi som er Jesu disipler skal leve.

Jesus starter med å si: "Du har hørt at du skal elske din neste og hate din fiende". Det er tradisjonen vi har vokst op i. Det er dette vi mennesker stort sett gjør. Det høres faktisk forholdsvis rimelig ut.

Men så fortsetter han: Dersom dere gjør dette, er dere jo ikke bedre enn folk flest. Hedninger gjør jo akkurat dette. Til og med de foraktede tollerne gjør det.

Altså, dersom vi bare elsker vår neste som oppfører seg rimelig bra mot oss, har vi ikke engang begynt på helliggjørelsen. Da har vi en bare en medfødt kjærlighet, ikke en kjærlighet som er Åndens frukt.

Resonnementet i teksten er som følger. En kristen er et Guds barn. Barn ligner vanligvis på sine foreldre. De har faktisk alle genene sine fra mor eller far. Dersom vi har Gud som Far, da ligner vi selvfølgelig ham.

Gud elsker alle. "Han lar sin sol gå opp over både onde og gode og lar det regne over dem som gjør rett og dem som gjør urett". Han er raus med sin kjærlighet. Han porsjonerer den ikke ut bare til dem som har fortjent den.

Jesus demonstrerte dette. Han elsket sine fiender, og kunne, til og med mens han hang på korset, be for dem som pinte og plaget ham. Disippelen hans såret den soldaten som kom for å gripe Jesus, men Jesus gjorde det motsatte: Han helbredet soldatens sår!

Dersom ikke Gud elsket sine fiender, var det ute med oss. For i utgangspunktet er vi alle Guds fiender. "Da vi ennå var Guds fiender, ble vi forsonet med ham ved hans Sønnens død", sier Paulus (Rom 5,10). Ordet "forsoning" har jo nettopp med det å gjøre at fiender blir forlikt. Og Gud forsonet oss, hans fiender, med seg da Jesus døde for oss på korset. Takk og pris at Guds kjærlighet er så stor at den også når hans fiender.

Like sterkt uttrykker Paulus det i Kol 1,21f: "Også dere var en gang fremmede og fiender av Gud i sinn og tanke på grunn av deres onde gjerninger. Men nå har han forsonet dere med seg selv, da Kristus led døden med sitt jordiske legeme".

Vi som har fått ta imot en slik kjærlighet fra vår himmelske Far, vi skal nettopp være med å gi denne kjærligheten videre til andre.

Det at Guds barn skal ligne på sin himmelske Far, sies flere ganger i Bibelen. La oss ta med et eksempel til: "Mine kjære, la oss elske hverandre! For kjærligheten er fra Gud, og den som elsker, er født av Gud og kjenner Gud. Den som ikke elsker, har aldri kjent Gud, for Gud er kjærlighet" (1 Joh 4,8).

Den kjærligheten det er snakk om i dag, er altså ikke en hjemmesnekret kjærlighet vi bare kan ta oss sammen for å prestere. Det er en kjærlighet som kommer fra Gud og er åndens frukt.

Dagens tekst er opprinnelig talt til mennesker som Jesus hadde forespeilet en tid med forfølgelser der en kunne oppleve fengsling, tortur og henrettelser uten noen form for rettslig beskyttelse.

Den taler med andre ord inn i forhold som altfor mange kristne i altfor mange land opplever også i våre dager. 300 000 kristne dør hvert år som martyrer, forteller statistikken oss.

Det er faktisk en del vitnesbyrd om at Jesu sinnelag har fått prege mennesker i slike situasjoner.

En kjent kristen kvinne har i sine bøker vitnet om den kjærligheten hun fikk til dem som plaget henne mens hun satt i konsentrasjonsleir og ble meget ille behandlet.

En kinamisjonær har fortalt om den kjærligheten hun fikk til røverne som angrep. De som kjenner litt til de gammeldagse røverne, vet at de ikke fór pent fram. Flere kinesiske kristne har også vitnet om sin kjærlighet til dem som satte dem i fengsel og gjorde livet forferdelig surt for dem.

Og for ca 20 år siden var den en afrikansk kirkeleder som skrev en bok med tittelen: "Jeg elsket Idi Amin". Folk reagerte på boktittelen som en olm okse sies å reagere på en rød klut. Idi Amin var nemlig en av de mest kjente despoter og tyranner.

Jesu disipler har altså latt seg prege av Jesu sinnelag.

Nå er det på tide å komme med viktige avgrensninger.

Kjærlighet er ikke å godta alt.

Vi skal elske våre fiender, men vi skal ikke benekte, bagatellisere eller glatte over uretten de har gjort. Ingen skal være i tvil om at kapoene i konsentrasjonsleirene, kinesiske røvere og tyranniske statsledere handler stikk i strid med Guds vilje. De har både mord, vold, overgrep og tyveri på samvittigheten - dersom samvittigheten deres i det hele tatt fungerer. Kjærligheten skal ikke bagatellisere urett.

Kjærligheten skal heller ikke bagatellisere smerten som ofrene for uretten lider eller har lidt. Det at vi skal elske våre fiender, betyr ikke at vi skal si at det de har gjort mot oss ikke har vært så farlig. Det har vært farlig. Det kan ha påført oss smerter som vi sliter med ennå i dag.

Kjærlighet er ikke uten videre det motsatte av aggresjon. Det er faktisk dem vi er mest glad i som vi oftest også er mest sint på. Og jo mer en person betyr for oss, jo mer skuffet blir vi når denne personen svikter eller utnytter oss. Det er all grunn til å være sint på uretten. Men vi skal altså elske den som gjør urett.

Kjærlighet og tilgivelse innebærer heller ikke at vi glemmer.

Det er forresten mye urett innefor menigheten også.

Det tragiske er at der har uretten ofte hatt gode kår. Det er mange eksempler på at menigheten har vært mer bekymret for overgriperens følelser og rykte enn en har vært for den utsattes fysiske og psykiske helse. Maktmennsker med posisjon har fått være i fred, mens deres medarbeidere i stillhet har tatt ut sykemelding eller sluttet i jobben. Ukjærlige autoriteter har fått herje, og de sårede har måttet forlatt menigheten.

Vi er så feige at vi ikke våger å ta den sterke, vi nøyer oss med å be den svake om å tåle og tilgi.

Skal dagens tekst bli troverdig innenfor menigheten, er to ting nødvendige.

For det første: Kristne ledere og forkynnere må våge å ta et kraftig oppgjør med sterke mennesker som begår urett. Maktmennsker, overgripere, autoritære og dømmesyke må bli avslørt så de ikke får herje videre. Vi må sette så tydelige navn på ukjærlige ord og handlinger at det har preventiv virkning.

For det andre: Vi må lære av Gud og gjennom forkynnelse og veiledning å tilgi og elske hverandre.

Der begge disse tingene skjer, blir det ballanse. Nøyer vi oss med det siste punktet, kommer vi i kraftig uballanse og blir en helsefarlig menighet.

John White:

Om å ta imot Guds kjærlighet.

I sin bok "I nærkontakt med Gud" forteller John White at det ikke er selvsagt at mennesker tar imot Guds kjærlighet og blir oppglødet av den. Vi synes på en måte det er litt flaut å innrømme at vi har behov for kjærlighet og at vi trenger å vite at Gud er glad i oss. La oss sitere fra boken:

I flere år var jeg rett og slett redd for å motta kjærlighet. Jeg var ikke redd for å gi kjærlighet (eller det jeg trodde var kjærlighet), men jeg ble nesten syk dersom noen, mann, kvinne, eller barn, i for stor grad viste at de var glad i meg. I vår familie har vi aldri helt lært å takle kjærlighet. Vi var ikke eksperter i å gi andre kjærlighet, og vi visste heller ikke hvordan vi skulle mot ta den. Det betyr ikke at vi ikke elsket hverandre og fant måter å uttrykke det på. Men vi var svært "britiske", for å si det på den måten.

Da jeg var 19 år og reiste hjemmefra for å være med i krigen, gjorde min far noe ganske uvanlig. Han la hendene på skuldrene mine og kysset meg. Jeg var som lamslått. Jeg visste verken hva jeg skulle si eller gjøre. Jeg ble forvirret, og jeg såret sikkert min far med den reaksjonen.

Men egentlig gikk dette enda dypere. I flere år hadde jeg rent intellektuelt vært klar over at Jesus elsket meg. Men jeg ville ikke at han skulle komme meg for nær med sin kjærlighet. Jeg ønsker å følge ham, og jeg tror jeg var villig til å dø for ham, om det skulle bli nødvendig. Jeg elsket ham. Noen ganger kunne jeg uttrykke denne kjærligheten i bønn. Men samtidig var jeg redd for at hans kjærlighet skulle komme meg for nær.

En dag fikk jeg en visjon. Den var tredimensjonal og i farger. Jeg var i bønn sammen med noen venner, og jeg var fullt klar over hva som var mitt problem, nemlig frykten for å bli elsket. Litt etter litt ble jeg klar over at Jesu hender var rakt ut mot meg. De var ikke langt borte. Jeg kunne se dem rett framfor meg og litt over meg. Det var som om de alltid hadde vært der og som om det bare var jeg som ikke hadde vært oppmerksom på dem. Jeg så naglemerkene. Jeg var hele tiden oppmerksom på at det jeg så, bare var et bilde i fantasien, men likevel kaldsvettet jeg og skalv. Tårene rant nedover kinnene.

Hendene var utstrakt som om de innbød meg til å gripe dem. Men armene mine hang slapt ned og føltes som bly. Av hele mitt hjerte ønsket jeg å rette armene mine ut, men jeg var kraftløs. Jeg fryktet kjærligheten, men under alt dette merket jeg en enda større lengsel etter å bli elsket, etter å vite at jeg var elsket og motta kjærlighet.

Visjonen og hjelpeløsheten symboliserte mitt problem. Jeg gråt sårt, "Å Herre, jeg ønsker å gripe dine hender". Jeg gjentok ordene gang etter gang. "Men jeg kan ikke". Gradvis ble visjonen svakere, og i stillheten som fulgte fikk jeg visshet om at forsvarsmurene som jeg hadde bygget omkring meg, ville bli brutt ned - og at også jeg ville lære hva det vil si å være omsluttet av Jesu kjærlighet.

Og slik har det blitt. Gradvis har mitt liv blitt forandret slik at jeg nå, i det minste i noen grad, kan si at jeg står "rotfestet og grunnfestet i kjærlighet". Grunnlaget for mitt liv er kjærlighet. Jesu kjærlighet mot meg. Mine røtter suger opp næring fra den kjærligheten.

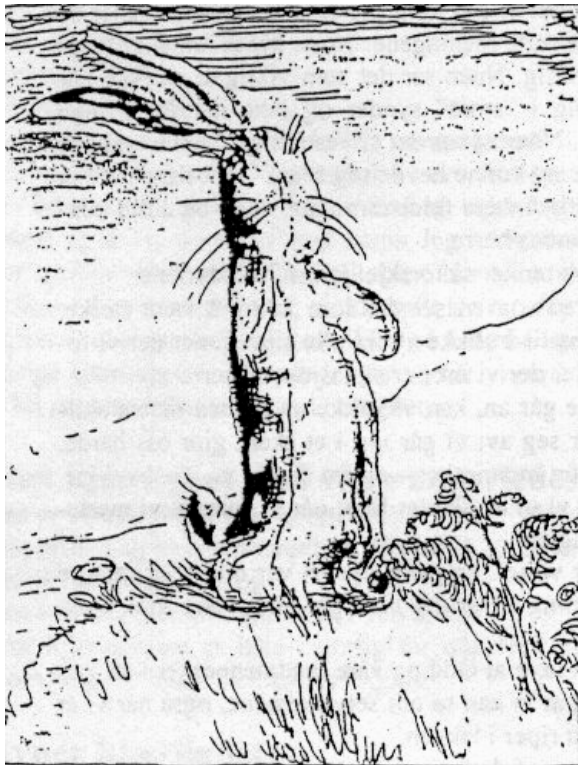
Jeg vet ikke hvilke redskaper Den Hellige Ånd bruker når han skal lære andre å bli rotfestet og grunnfestet i kjærlighet. Likevel: Jesus elsker oss ikke på en passiv måte. På en eller annen måte forsøker han å nå helt fram til oss med sin kjærlighet. For deg må det være viktigere å tro enn å få en visjon. Tro når du ber at Jesus som har tatt bolig i deg elsker deg mer enn noen annen noen gang har gjort, og at ingen noen gang vil elske deg mer. Intet i deg, på jorden eller i helvete kan få han fra å elske deg. Og når du ber for andre, så be om at de også må bli rotfestet og grunnfestet i kjærlighet.

Fløyelskaninen og skinnhesten

Fra boken "The Velveteen Rabbit or How to Become Real"

av Margery Williams.

I lang tid levde fløyelskaninen i skapet på barneværelset, og ingen sendte ham en tanke.

Han var en beskjeden natur, og siden han bare var laget av fløyel, var det en del av de mer kostbare lekene som foraktet ham litt.

Særlig de mekaniske lekene var veldig ovenfra og ned. De så ned på alle andre, lot som om de var levende og hadde sans for alt som var oppe i tiden. Modellbåten som hadde overlevd to somrer og hadde mistet nesten all malingen, lot aldri en sjanse gå fra seg til å fortelle hvor naturtro han var. Fløyelskaninen kunne ikke si at han var modell av noe som helst, for han ante ikke at virkelige kaniner eksisterte. Han trodde alle kaniner var fylt av sagflis slik han var selv. Og sagflis var ikke på moten lenger. Til og med Timoteus, en løve av tre, laget av en såret soldat, blåste seg opp og skrøt av at han hadde forbindelser i Regjeringen. I dette selskapet følte den vesle kaninen seg ubetydelig og "vanlig".

Den eneste som var snill mot ham, var skinnhesten.

Skinnhesten hadde levd lenger enn noen av de andre lekene i barneværelset. Den var så gammel at den brune pelsen delvis var skallet, og sømmene vistes på undersiden. Hårene halen var gjort av, var for en stor del trukket ut og brukt som snor til å tre perlekjeder på.

Skinnhesten hadde visdom. Den hadde opplevd en hel rekke mekaniske leker som skrøt noe veldig så snart de hadde gjort sin entre - og noen tid deretter røk fjæren. Den visste at disse aldri kunne bli noe annet enn leker. For barneværelsets magi er merkelig og vidunderlig, og bare de gamle, vise og erfarne lekene - som skinnhesten - skjønte seg på den.

"Hva er det å være levende?" spurte kaninen en dag de lå side om side før Nanna kom og ryddet på rommet. "Betyr det at en har noe som summer inne i en og at en kan trekkes opp?"

"Det å være levende har ingenting å gjøre med det", sa skinnhesten. "Det er noe som hender med deg. Når et barn er glad i deg veldig, veldig lenge, når det ikke bare leker med deg, men er virkelig glad i deg, da blir du levende".

"Gjør det vondt", spurte kaninen.

"Noen ganger", svarte skinnhesten, for den var alltid ærlig. "Men når du er levende, bryr du deg ikke om at det gjør vondt".

"Skjer det plutselig, som når en blir trukket opp", spurte kaninen, "eller litt etter litt".

"Det skjer ikke plutselig", svarte skinnhesten. "Det er noe du blir litt etter litt. Det tar lang tid. Det er grunnen til at dette ikke hender med folk som lett går i stykker, har skarpe kanter eller må behandles forsiktig. For å si det rett ut: Når du er blitt levende, er mesteparten av håret ditt elsket vekk, øynene dine faller nesten ut, du blir løs i leddene og virker shabby. Men det spiller ingen rolle. Når du er levende, synes ingen at du er stygg - unntatt folk som ikke skjønner noe som helst".

"Jeg går ut fra at du er levende", sa kaninen, men angret seg straks. Tenk om skinnhesten var følsom av seg.

"Guttens onkel hjelp meg til å bli levende", svarte den. "Det er mange år siden nå, men når du først er blitt levende, er du det for alltid".

Kaninen sukket. Han var redd det ville gå lang tid før han var levende. Han lengtet etter å bli det, etter å få vite hvordan det føltes. Likevel - det var ikke noen hyggelig tanke at en kunne bli slitt og shabby, miste øyne og værhår og det som verre var. Han skulle ønske han kunne bli levende uten at dette skjedde med ham".

(En dag blir kaninen gjenoppdaget av gutten som eide ham.)

Den natten, og mange, mange netter deretter, sov kaninen i guttens seng.

Det var ikke behagelig, for gutten klemte den ganske hardt. Noen ganger kom han til å ligge på den. Noen ganger ble den skjøvet så langt inn under puten at den nesten ikke fikk puste.

Kaninen savnet mang en gang de lange lyse nettene da den kunne prate med skinnhesten og alt var stille i huset. Men mest likte den nye tilværelsen. Gutten snakket med den. Han bygget tunneler for den under dyna og sa at det var slike levende kaniner hadde.

Og kaninen var så lykkelig at den ikke la merke til at fløyelen ble mer og mer slitt, at halen satt løst og at gutten hadde kysset vekk det lyserøde på nesen.